

Preot dr. Horia DUMITRESCU

Coperta: Pompiliu Demetrescu

Preot dr. Horia DUMITRESCU

**SOT, ȘI SOȚIE PE CALEA
MÂNTUIRII**

Tipărită cu binecuvântarea

Înaltpreasfințitului Părinte

† **CALINIC**

Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului

Editura Universitaria

**Editura Presa Universitară
Clujeană**

2021

Referenți științifici:

Pr. prof. univ. dr. Brînzea Nicolae, Facultatea de Teologie,
Litere, Istorie și Arte, Universitatea din Pitești

Pr. prof. univ. dr. Stancu Ioan, Facultatea de Teologie,
Litere, Istorie și Arte, Universitatea din Pitești

Copyright © 2021 Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DUMITRESCU, HORIA

Soț și soție pe calea mânturii / Horia Dumitrescu. -
Craiova : Universitaria ; Cluj-Napoca : Presa universitară
clujeană, 2021

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-1713-1

ISBN 978-606-37-1038-4

2

© 2021 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

*Soței mele Ana Maria, mulțumind lui Dumnezeu
pentru binecuvântarea Sa.*

*Copiilor Olivia Filoteia, Iustin George și pruncuței
ce va să vină, desăvârșirea iubirii noastre.*

Argument

În Sfânta Biserică, harul sfințitor se primește prin Sfintele Taine, refăcându-se, astfel, comuniunea divino-umană. Energiile necreate îl unesc pe om cu Hristos, îndumnezeindu-l. Sfânta Scriptură ne spune: „Așa să ne socotească pe noi fiecare om, ca slujitori ai lui Hristos și iconomi ai Tainelor lui Dumnezeu” (I Corinteni IV, 1).

Sfânta Taină a Cununiei, despre care părintele Horia Dumitrescu a scris această carte, a fost ridicată la nivel de Taină de către Domnul nostru Iisus Hristos Însuși, în Cana Galileii, ea fiind Taina comuniunii și a unității. Părintele Dumitru Stăniloae mărturisește că nunta este „legătură naturală pe viață între un bărbat și o femeie ce se întemeiază pe faptul că bărbatul și femeia numai împreună alcătuiesc umanitatea completă,” numai împreună pot deveni ceea ce individual nu pot.

Căsătoria civilă, așezământ natural, se transpune în Taină prin împărtășirea de har a celor doi soți.

Harul binecuvântează nașterea de fii, unul dintre scopurile căsătoriei, alături de ajutorul reciproc, prin care soții se împlinesc, își anulează unul altuia patimile, își transfigurează simțurile și își spiritualizează relațiile prin jertfă.

Cartea Soț și soție pe calea mântuirii prezintă o teologie a familiei, deoarece familia face parte din lucrarea lui Dumnezeu. Astfel se dezvăluie modele de familii demne de urmat din Vechiul și Noul Testament, sfinți căsătoriți ai Bisericii Ortodoxe, dar și rugăciuni pentru întărirea soților pe calea mântuirii în comuniune reciprocă, pentru dobândirea mielei celei nemăsurate a lui Dumnezeu. Dragostea firească devine dragoste spirituală, desăvârșită.

Textele cuprinse în acest volum sunt esențiale pentru viața sănătoasă a oricărei familii creștine. De aceea recomandăm să fie nu numai citit, ci și înțeles și să fie urmate sfaturile cuprinse în el.

Îți mulțumim, Doamne, Dumnezeule că l-ai călăuzit pe autorul lucrării de față, pentru a oferi încă un instrument de îndrumare a soților pe calea mântuirii și Te rugăm să binecuvântezi cu har bogat toate familiile din Argeș, din România și din întreaga lume!

f. Calinic Argeșeanu

Introducere

„Dacă aş putea să închide timpul într-o sticlă, primul lucru pe care mi-ar plăcea să-l fac ar fi să păstrez toate zilele până trece eternitatea, pentru ca apoi să le petrec cu tine. Am privit în jur destul pentru a şti că tu eşti cea alături de care aş trece prin timp”¹.

Cât de frumos sună cuvintele acestea pentru oricine a iubit cu adevărat o dată în viaţă! Un imn al celor care întâlnesc persoana iubită şi doresc ca iubirea lor să nu se mai sfârşescă.

Iubirea aceasta, acest dor al omului este împlinit în taina ce pune bazele familiei creştine. Sfânta Evanghelie ne încredinţează de veşnicia căsătoriei, de eternitatea ei unde „până moartea vă va despărţi” nu îşi are locul, pentru că particularitatea căsătoriei constă în transformarea şi transfigurarea afecţiunii omeneşti dintre un bărbat şi o femeie într-un legământ etern al iubirii care nu poate fi rupt nici măcar de moarte².

Familia a ocupat, ocupă şi fără de îndoială va ocupa un rol central în societate şi în viaţa Bisericii. Din păcate familia creştină trece în prezent printr-un proces de desacralizare şi descompunere vizibilă, situaţie mai puţin prezentă, până acum, în spaţiul românesc, dar care în ultimii ani provoacă intens această instituţie fundamentală a societăţii.

Trăim într-o lume secularizată, în care totul pare că se dezbină, se separă, se individualizează, în care fiecare om tinde să se rezume la sine, o lume în care se amână cât mai mult formarea unei familii binecuvântate de Dumnezeu, tinerii

¹ Jim Croce, *Time in the bottle*, 1973.

² Pr. John Mack, *Ghid pentru dobândirea armoniei în familiile ortodoxe*, Editura Sofia, Bucureşti, 2007, p. 20.

preferând azi concubinajul, iubirea liberă³, căsătoriile de probă (în care cei doi viețuiesc împreună ca și cum ar fi căsătoriți, să vadă dacă relația lor rezistă); o lume în care crește numărul divorțurilor, în care abandonul familial este prezent, în care familiile monoparentale sunt din ce în ce mai prezente, în care natalitatea scade din ce în ce mai mult.

Într-o astfel de societate Taina Căsătoriei reprezintă locul și starea în care doi oameni datorită dragostei ce și-o poartă devin una. În căsătorie se termină dezbinarea, individualitatea, egoismul și începe înfăptuirea vieții în unire, pentru că „Dumnezeu le curățește mințile și trupurile prin harul Său”⁴.

În aceasta constă cea mai mare minune a unirii prin taina cununiei: un bărbat și o femeie, având ca fundament însăși creația, devin dintr-o dată o singură persoană⁵ după cuvântul lui Dumnezeu de la începutul lumii: „*De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor fi amândoi un trup*” (Facere II, 24). Din textul acesta deducem logic ruperea unei loialități și începutul alteia⁶.

Căsătorii au loc și la popoarele necreștine, se căsătoresc și cei care se definesc a fi ateii și cei care nu doresc să îl cunoască pe Dumnezeu și care nu cunosc sensul cuvântului *Taină a lui Dumnezeu*.

Numai o Taină poate face ca dragostea să transforme firea egoistă a omului, dragostea este cea care reușește să îl scoată pe om din individualism spre o dăruire față de persoana iubită, necondiționat, dragostea dintre bărbatul și femeia care vin în fața lui Dumnezeu pentru a-și uni destinele vieții acesteia trecătoare

³ Pr. Vasile Răducă, *Familia creștină într-un mediu secularizat*, în **Ortodoxia**, Anul IV, nr. 1, ianuarie-martie, 2012, p. 13.

⁴ Danion Vasile, *Tinerii și sexualitatea între iubire și păcat*, Editura Lucman, 2006, p. 42.

⁵ Mitropolitul Antonie de Suroj, *Taina iubirii*, Editura Sofia, București, 2009, p. 2.

⁶ Victor, P. Hamilton, *The Book of Genesis: chapters 1-17*, Eerdmans, Michigan, 1990, p. 181.

pentru a dobândi viața cea fără de sfârșit, produce schimbare la cei doi „fața celor doi miri strălucește ca lumina cea pură, ce-a luminat unitatea formată de primul cuplu uman”.⁷

Familia a fost, este și va rămâne în veac liantul societății, indiferent de realizările tehnologice, cugetările filosofice ale noilor ideologii, etc. spre care privesc oamenii de azi și spre care vor mai privi și alții în vremurile ce vor să vină.

Lumea se află într-o permanentă schimbare, multe s-au schimbat și multe se vor schimba, dar iubirea dintre un bărbat și o femeie, iubire binecuvântată de Dumnezeu care va aduce pe lume viață prin darul lui Dumnezeu, aceasta nu se va schimba, indiferent de alternativele care îi vor fi prezentate omului.

S-au schimbat multe în lume de la părinții noștri Adam și Eva, urmare a păcatului neascultării care produce neconținut schimbări în modul de gândire a familiei. „Taina Nunții este un act sfânt, de origine dumnezeiască, în care, prin preot, se împărtășește harul Sfântului Duh, unui bărbat și unei femei ce se unesc liber în căsătorie, care sfințește și înalță legătura naturală a căsătoriei la demnitatea reprezentării unirii duhovnicești dintre Hristos și Biserică”⁸, spune teologul grec H. Andrusos.

Viața de familie nu împiedică cu nimic eforturile omului pe calea mântuirii, „familia nu închide ușa către Împărăția Cerurilor”⁹ așa cum nici viața monahală nu le deschide în mod automat celor ce aleg calea aceasta a nevoințelor, a luptei permanente cu sinele.

⁷ Drd. René Broscăreanu, *Despre Taina Sfintei Cununii*, în **Ortodoxia**, XXXVIII (1986), nr. 4, p. 104.

⁸ H. Andrusos, *Dogmatica Bisericii Ortodoxe*, traducere de Dumitru Stăniloae, Sibiu, 1930, p. 420.

⁹ Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Mântuirea în viața de familie*, Traducere din limba rusă de Adrian și Xenia Tănăsescu-Vlas, tipărită cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Galaction, Episcopul Alexandriei și Teleormanului, Editura Cartea Ortodoxă, București, 2004, p. 4.

Cele două căi spre mântire au multe în comun, dar niciuna nu poate spune că reprezintă garanția dobândirii Împărăției Cerurilor, ambele au greutățile lor, provocările și ispitele proprii.

Taina căsătoriei

„*Taina aceasta mare este, iar eu zic: în Hristos și în Biserică*” (Efeseni V, 32) cuvântul acesta al Sfântului Apostol Pavel oferă un sens cu totul diferit al căsătoriei, mult mai profund care leagă evenimentul unirii destinelor celor doi de relația pe care a avut-o Hristos Domnul cu Biserica Sa.

Taina Sfintei Cununii este prelungirea în viața omului a relației pe care o are Hristos Domnul și Biserica Sa¹⁰ „căci El și-a luat-o drept soție, o iubește ca pe o fiică, o întreține ca pe o slujnică, o păzește ca pe o fecioară, o înconjoară ca pe o grădină și o îndrăgește ca pe un mădular al trupului Său...”¹¹ tocmai pentru că Tainele Bisericii sunt lucrarea lui Dumnezeu în viața noastră, ce presupune în mod necesar o transformare, o schimbare: prin Botez omul cel vechi este înlocuit de cel nou îmbrăcat cu haină de lumină, în Euharistie omul cel înnoit prin Spovedanie se unește cu Hristos Euharistic, prin Spovedanie omul cel cuprins de păcat, prin pocăință primește iertare, prin Căsătorie omul renunță la sine, devenind alături de soț/soție un singur trup, prin Mirungere omul primește *pecetea darului Sfântului Duh*, prin Hirotonie tânărul teolog devine slujitor al Sfântului Altar, iconom al Tainelor lui Dumnezeu (I Corinteni IV, 1), prin Taina Maslului cel bolnav primește tămăduire.

Cununia tinerilor reprezintă împlinirea Cântării Cântărilor în viața celor doi pe care dragostea îi aduce în fața sfântului altar

¹⁰ Preot Ilie Moldovan, *Teologia Iubirii. În Hristos și în Biserică. Iubirea, Taina Căsătoriei*, Editura Reîntregirea, 2014, p. 17.

¹¹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *La Eutropiu*, II, PG 52 pp. 262-263, *apud* David G. Ford, *Bărbatul și femeia în viziunea Sfântului Ioan Gură de Aur*, Editura Sofia, București, 2004, p. 127.

pentru a depune jurământ asemenea regelui care își aduce aleasa în cămărilor sale spunându-i: „*Cât de frumoasă ești, draga mea, nici o pată-n tine nu este*” (Cântarea Cântărilor IV, 7).

Numind căsătoria *Taină*, Sfântul Apostol afirmă că nunta are loc și în Împărăția Cerurilor, soțul devine o singură ființă, un trup cu soția sa, la fel cum Fiul lui Dumnezeu a încetat să mai fie numai Fiul al lui Dumnezeu și a devenit și om, pentru ca Biserica Sa să devină trupul Său.

Acesta este motivul pentru care în Sfintele Evanghelii de multe ori Împărăția Cerurilor este asemănată cu o nuntă. O taină care îl introduce pe om în bucuria eternă, în iubirea eternă a lui Dumnezeu¹².

Unirea dintre bărbat și femeie în Taina Nunții este o încununare a ființei umane, bărbat și femeie, o naștere din nou într-o comuniune de iubire, pentru că Dumnezeu este iubire și omul este creat după chipul lui Dumnezeu, această iubire îi este proprie omului ca o realitate a vieții divine în ființa sa, în sensul că cel care rămâne în iubire, rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el¹³.

Omul prin Taina Botezului, devine *un trup* cu Hristos în Taina Euharistiei, el devine mai deplin și se redescoperă pe sine într-o relație mai profundă cu Dumnezeu și cu semenii¹⁴.

Părintele Dumitru Stăniloae mărturisește că nunta este „legătura naturală pe viață între un bărbat și o femeie ce se întemeiază pe faptul că bărbatul și femeia numai împreună alcătuiesc umanitatea completă,”¹⁵ numai împreună pot deveni

¹² John Meyendorff, *Căsătoria, perspectiva ortodoxă*, Editura Renașterea & Patmos, Cluj-Napoca, 2012, p. 18.

¹³ Pr. prof. dr. Sorin Cosma, *Iubirea ca temelie al vieții spirituale și misiunii creștine*, în **Altarul Banatului**, Anul XXV (LXIV), nr. 4-6, aprilie-iunie, 2014, p. 27.

¹⁴ John Meyendorff, *Căsătoria...op. cit.*, p. 32.

¹⁵ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. III, București, 1978, p. 33.

ceea ce individual nu pot¹⁶, numai împreună pot forma *un trup*¹⁷. Această expresie arată că cei doi formează o unire indisolubilă.

Această legătură de împreună viețuire începe în biserică prin slujba săvârșită de slujitorii sfințelor altare și se sfârșește în împărăția lui Dumnezeu, la tronul lui Dumnezeu, acolo unde cei doi vor da seamă de trupul pe care l-au zidit în Hristos, de viețuirea lor împreună, așa cum spune Sfântul Apostol Pavel: „*Căci bărbatul necredincios se sfințește prin femeia credincioasă și femeia necredincioasă se sfințește prin bărbatul credincios*”. (I Corinteni VII,14)

Taina Cununiei aduce Biserica în sânul familiei și integrează familia în sânul Bisericii, harul invocat la slujba Cununiei asupra mirilor este cel care desfășoară această dublă mișcare,¹⁸ fiind o participare în comun a soților la viața lui Dumnezeu, este împărtășire de viață divină¹⁹.

Fiecare dintre cele șapte Sfinte Taine are câte un moment solemn în care se invocă prezența Sfântului Duh în legătură cu taina respectivă. La Taina Cununiei, momentul solemn nu este acela când se pun cununiile, sau când se citește Sfânta Evanghelie, ci atunci când se săvârșește consacrarea legăturii dintre bărbat și femeie, adică atunci când preotul rostește cea de-a treia rugăciune a nunții.

Această rugăciune spune așa: „*Însuți și acum, Stăpâne, trimite mâna Ta din Sfântul Tău lăcaș și unește pe robul Tău..., cu roaba Ta..., pentru că de către Tine se însoțește bărbatul cu*

¹⁶ Johann Christoph Arnold, *Sex, God & Marriage*, Plough Publishing House, 2008, p. 6.

¹⁷ Hans Walter Wolf, *Anthropology of the Old Testament*, Fortress Press, Philadelphia, 1974, pp. 29, 171-172.

¹⁸ Paul Evdokimov, *Taina iubirii. Sfințenia unirii conjugale în lumina tradiției ortodoxe*, București, 1994, p. 261.

¹⁹ Preot Ilie Moldovan, *op. cit.*, p. 20.